

**DNAday
vo Výskumnom
centre AgroBioTech**

strana 3

**Bariéry -
okolo nás
a v nás**

strana 4

poľnohospodár

spravodajca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

ročník 62 | číslo 9 | 18. máj 2018 | cena: 0,35 €

Pôda je bázou života

V marcovom Poľnohospodári ma zaujal príspevok pod názvom Klimatická zmena si vyžaduje kritické myslenie. V úvode sa uvádza celý rad globálnych problémov, ktoré môže spôsobiť zmena klímy. Ak však chceme tento problém posudzovať komplexnejšie, nesmieme zabúdať, že veľmi dôležitou súčasťou hodnotenia uvedeného problému je pôda, bez ktorej nie je možné riešiť možné dopady klimatických zmien na produkciu rastlín a životné prostredie. Americký agronóm Henry Ahlgren v roku 1948 napísal: „Pôda je prvoradá. Je bázou života, základom hospodárenia, bez nej nie je nič. Na málo úrodnej pôde je chudobné hospodárstvo, biedny život. Na úrodnej pôde sa dobre hospodári a dobre žije. Dokonalé poznanie pôdy je základným predpokladom úspešného hospodárenia“. Pôda totiž umožňuje produkovať potraviny a suroviny, recykluje odpad, filtruje a zadržáva vodu, umožňuje využívať a zhodnocovať slnečnú energiu, zabezpečuje kolobeh a bilanciu látok v prírode, udržiava diverzitu rastlinných a živočíšnych druhov, primárne formuje kvalitu životného prostredia a je zdrojom surovín a kultúrnym dedičstvom. Trvalo udržateľné využívanie pôd nie je fikcia, ale nevyhnutnosť. V pôde nepretržite prebieha množstvo biologických, chemických a fyzikálno-chemických procesov, ktoré ovplyvňujú okolité prostredie. Len bezchybným fungovaním týchto procesov je pôda schopná zabezpečovať svoje produkčné a mimoprodukčné funkcie. Nerozumným využívaním možno znížiť aj hodnotu tej najúrodnejšej pôdy, a to spravidla na veľmi dlhú dobu. Podľa scenárov klimatickej zmeny sa pôdne vlastnosti budú plynule meniť, avšak samotné pôdne jednotky sa budú meniť veľmi pomaly. Vyššie teploty budú negatívne vplyvať na objem organickej hmoty v pôde. Táto zmena negatívne ovplyvní základné vlastnosti pôdy a jej mikrobiologickú aktivitu. Sucho ako najvýznamnejší limitujúci činiteľ bude ovplyvňovať nielen zložky biosféry, ale bude mať aj výrazný dopad hydrologický, pedologický a rastlinno-produkčný. Dôsledné uvedomenie si multifunkčného významu pôdy musí byť primárnou súčasťou individuálneho a spoločenského vedomia našej spoločnosti a všetkých tých, ktorí nesú zodpovednosť za ochranu a správne využívanie pôdy. Aby jej užívatelia správne chápali ochranu pôdy v jednote medzi produkciou potravín a opatreniami na zamedzenie devastácie pôdy a jej strát, musí byť zabezpečené dôkladné odborné vzdelávanie, na ktorom by sa mala oveľa viac ako doteraz podieľať aj SPU v Nitre. Veď pôda je jedným z najzávažnejších bohatstiev ľudstva. Už naši predkovia vedeli, že pôda nie je všetko, no bez pôdy je všetko ostatné ničím.

Prof. Ing. Jozef Hanes, PhD.

Univerzitný deň študentskej vedeckej činnosti preveril výsledky práce nádejných mladých vedcov. Viac čítajte na 5. strane

Foto: Dominik Holý

Noví docenti

Na zasadnutí Vedeckej rady SPU v Nitre, ktoré sa uskutočnilo 3. mája, odovzdal rektor SPU Dr. h.c. Prof. Ing. Peter Bielik, PhD., dekrét siedmim novým docentom.

Po predchádzajúcom schválení vo vedeckých radách fakúlt SPU, bol s účinnosťou od 1. mája 2018 udelený vedecko-pedagogický titul docent **Lenke Luptákovéj** z Ústavu biológie, zoológie a rádiológie UVLF v Košiciach (študijný odbor 4.2.1 biológia), **Drahoslavovi Lančaričovi** z FEM (3. 3. 16 ekonomika a manažment podniku), **Radovanovi Savovovi** z FEM (3.3.16 ekonomika a manažment podniku), **Štefanovi Ailerovi** z FZKI (6.1.10 záhradníctvo), **Alene Andrejiovej** z FZKI (6.1.10

záhradníctvo), **Jánovi Kosibovi** z TF (5.2.3 dopravné stroje a zariadenia) a **Martinovi Olejárovi** z TF (5.2.50 výrobná technika).

„Svoj titul si vďaka erudovanosti a schopnostiam, ktoré ste preukázali pred vedeckými radami fakúlt, plne zaslúžite. Želám vám veľa úspechov v ďalšej kariére, aby ste svojou prácou aj naďalej pomáhali univerzite rásť v študijných odboroch, v ktorých ste boli habilitovaní,“ poprial novým docentom rektor prof. Peter Bielik.

Doc. Štefan Ailer aj v mene svojich kolegov poďakoval univerzite, fakultám i katedrám za vytvorenie podmienok pre úspešnú habilitáciu.

Noví docenti (zľava): R. Savov, M. Olejár, A. Andrejiová, D. Lančarič, J. Kosiba, L. Luptáková, Š. Ailer.

Foto: za

Rektorské sympóziu VUA 2018

Vyšehradská asociácia univerzít (VUA) a Poľnohospodárske centrum Louisianskej štátnej univerzity (LSU AgCenter Global Network) zorganizovali druhý ročník sympózia, ktoré sa konalo od 16. do 20. apríla 2018. Podujatie, určené pre rektorov, členov manažmentu univerzít a transferových centier, sa tentoraz orientovalo na prípadové štúdie, predstavujúce príklady dobrej praxe v oblasti spolupráce akademických inštitúcií so subjektmi verejného a súkromného sektora.

Na podujatí sa zúčastnilo takmer 30 zástupcov partnerských univerzít a ďalších inštitúcií, ako aj zástupcovia veľvyslanectiev krajín V4. Našu univerzitu reprezentovala skupina pod vedením rektora SPU a prezidenta VUA Dr.h.c. prof. Ing. Petra Bielika, PhD.

Prvá časť programu bola priamo v teréne a účastníci mali možnosť dozvedieť sa podrob-

nosti o modeloch verejno-súkromných partnerstiev a spolupráci univerzity s rôznymi typmi podnikov a farmárskych asociácií. Druhá časť sympózia sa konala na pôde maďarského veľvyslanectva vo Washingtone D.C., za účasti zástupcov veľvyslanectiev z krajín V4 vrátane slovenského. Prezentácie a diskusia zdôraz-

pokračovanie na strane 2

Bieloruský veľvyslanec navštívil SPU

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., privítal na pôde univerzity mimoriadneho a splnomocneného veľvyslancu Bieloruskej republiky v SR Igora Alexandroviča Leščenu.

Cieľom jeho návštevy boli rozhovory o nadviazaní hlbšej spolupráce SPU s bieloruskými univerzitami a výskumnými inštitúciami. Na stretnutí sa zúčastnila prorektorka prof. RNDr. Zdenka Gálová, CSc., prorektor prof. Ing. Ján Gaduš, PhD., dekanka Fakulty ekonomiky a manažmentu prof. Dr. Ing. Elena Horská, prodekanka Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Ing. Mária Bihuňová, PhD., a vedúci Kancelárie zahraničných vzťahov a MVP Mgr. Vladislav Valach.

pokračovanie na strane 2

Cieľom rozhovorov bola spolupráca s bieloruskými univerzitami a inštitúciami

Foto: za

Kuba má záujem o naše skúsenosti

Zástupcovia vedenia našej univerzity prijali 17. apríla na pôde výskumného centra AgroBioTech delegáciu, vedenú veľvyslankyňou Kuby na Slovensku, J. E. Yamilou Soniou Pita Montes.

Boli v nej zástupcovia spoločnosti PROXENTA Cuban Investments, a. s., na čele s jej majiteľom a konateľom Pavlom Kožíkom a predstaviteľia kubánskej spoločnosti CORALSA. Hostia informovali, že plánujú

pokračovanie na strane 3

Delegáciu viedla veľvyslankyňa Kuby v SR Yamila S. Pita Montes (vpravo)

Foto: za

Medaila SPU profesorovi Jánovi Tomášovi

Súčasťou rokovania Vedeckej rady SPU v Nitre, ktoré sa uskutočnilo 3. mája, bolo aj ocenenie celoživotnej práce prof. Ing. Jána Tomáša, CSc., dekana Fakulty biotechnológie a potravinárstva (na snímke vpravo), ktorý sa v týchto dňoch dožil životného jubilea – 70 rokov. Rektor SPU Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., mu pri tejto príležitosti odovzdal Pamätnú medailu SPU v Nitre za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja univerzity. „Profesor Tomáš je človek, ktorý celý život venoval univerzite, fakulte, katedrám, pracovným kolektívom, ktoré viedol. Osobne si ho nesmierne vážim nielen ako odborníka, ale aj ako človeka, ktorý vždy pevne stál za svojím názorom,“ povedal rektor SPU prof. Bielik a poprial jubilantovi veľa energie, zdravia a úspechov.

Foto: za

Priateľovi, dekanovi JÁNOVI TOMÁŠOVI, k životnému jubileu

Sedemdesiatka prof. Ing. Jána Tomáša, CSc., je nielen jubileum jeho bytia, aktivít a pôsobenia, ale aj jedným z rokov osmičkových, v ktorých sa realizovali cesty jeho života. Narodil sa 1. mája 1948, po udalostiach Februára 1948. Aj jeho vstup do klubu seniorov sa završuje v mesiaci lásky, v roku 2018. Osmičiek v kurikule čerstvého sedemdesiatnika je viac. Skončil 8-ročnú základnú školu, strednú i vysokú trvali približne rovnako. Bol osem rokov dekanom Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU. Výnimkou bola sedemročná funkcia prorektora počas dvoch funkčných období. Ján Tomáš bol priamo zainteresovaný do premenovania VŠP na SPU (1996).

Po krátkej povinnej praxi na JRD v Gemeri, ktorá nasledovala po skončení jeho štúdia na VŠP, trvale zakotvil v Nitre a na svojej alma mater. Škole venoval plodných 45 rokov. Pôsobením v pedagogickom procese, vo výskume i v riadiacich funkciách významne prispel k formovaniu odborného a spoločenského postavenia SPU v širokom spektre jej aktivít v poľnohospodárstve, potravinárstve i vysokom školstve na Slovensku. Ako dynamická osobnosť chemických vied, anorganiky a organiky, vytvoril životaschopné, tvorivé prostredie pre ich rozvoj. Pokračoval v diele svojich učiteľov, prof. Konštantína Holobradého a doc. Jozefa Tótha, ale aj prof. Ondreja Hronca z Košíc a dokazoval význam základnej environmentálnej funkcie pôdy a biologicko-produkčných súvislostí. V nárokoch na vedomosti a rozvoj poznania poslucháčov prísny, ale i tolerantný pri pochopení úskalí „študentskej duše“ a cieľov jej smerovania na budúce pôsobenie v agrikultúre i spoločnosti. Je to sila jeho osobnosti a intelektu. Ad multos annos!

S úctou Jozef Bulla

Odborári hodnotili uplynulý rok

V Kongresovom centre SPU v Nitre sa 26. apríla stretli delegáti výročnej konferencie Univerzitetnej organizácie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy pri SPU v Nitre. Pozvanie prijal aj predseda Odborového zväzu PŠaV na Slovensku Ing. Pavel Ondek, podpredseda zväzu a predseda Združenia VŠaPRO doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., pracovníčka Združenia VŠaPRO Eva Čahojová, členovia vedenia univerzity, fakúlt a ďalší hostia.

Správu o činnosti univerzitetnej organizácie za uplynulé obdobie predniesla doc. RNDr. Zuzana Hlaváčová, CSc., predsedníčka Výboru UO OZ PŠaV pri SPU v Nitre. Ako uviedla, do kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa sa na rok 2018 podarilo dostať viaceré benefity, ktoré už v tomto roku využívame. Od 1. januára boli zvýšené platy nepedagogických zamestnancov o 4,8 %. O zvýšení plátov pre pedagogických zamestnancov sa ešte rokuje. Výbor UO v uplynulom roku riešil mnohé otázky dotýkajúce sa pracovno-právnej a sociálnej oblasti na SPU. Najvýznamnejšie bolo prerokovanie Pracovného poriadku SPU, pričom väčšina pripomienok zo strany odborov bola akceptovaná. Výbor sa zaoberal aj mzdovými otázkami. Ako informovala doc. Z. Hlaváčová, v roku 2017 mala SPU v Nitre v priemere 1113,14 zamestnanca, čo je o 4,8 zamestnanca menej ako vlani. Priemerný mesačný plat na SPU za uplynulý rok bol 1062,83 €, čo je o 3,4 percenta viac oproti roku 2016. Priemerná mzda pedagógov na SPU sa zvýšila o 1,8 percenta na 1414 € (celosloven-

ský priemer je však 1513,59 €). Zvýšili sa aj priemerné mesačné mzdy zamestnancov výskumu (o 33,41 eura) a nepedagogických zamestnancov (o 43,73 eura).

Predseda odborovej organizácie informovala tiež o 2,6-percentom zvýšení počtu členov, výhodách, ktoré pre zamestnancov dohodli odborári s vedením univerzity, ako aj o celkovej počte 1800 zamestnancov a rodinných príslušníkov, ktorí sa zúčastnili na podujatiach organizovaných UO v uplynulom roku. Na záver poďakovala všetkým členom výboru za ich podporu a vedeniu univerzity, fakúlt, základných pracovísk a predstaviteľom senátu za ústretovosť a korektné riešenie problémov.

Ing. Pavel Ondek vyzdvihol činnosť univerzitetnej organizácie na SPU, ktorá je podľa jeho slov najlepšou na slovenských vysokých školách. Pripomenul tiež zásluhy jej predsedníčky, ktorú ministerka školstva v marci ocenila Veľkou medailou sv. Gorazda. Informoval o vyjednávaní navýšenia plátov pedagogických a nepedagogických

pokračovanie na strane 6

Bieloruský veľvyslanec navštívil SPU

pokračovanie zo strany 1

Rektor prof. Peter Bielik informoval Igora Leščeu o doterajších kontaktoch s bieloruskými vysokoškolskými inštitúciami, ktoré sa začali rozvíjať už v 60-tych rokoch minulého storočia a zdôraznil potrebu hľadať nové možnosti spolupráce. Priblížil tiež konkrétne aktivity, na ktorých sa SPU v Nitre podieľa spoločne s univerzitami v Rusku a na Ukrajine a ktoré by mohli byť príkladom budúcich vzťahov s bieloruskými univerzitami. Ide najmä o spoluprácu v rámci programov Tempus, Horizont 2020, ďalej organizovanie letných škôl, akreditácia spoločných študijných programov s udelením diplomu Double Degree a Joint Degree a i. Zdôraznil široké možnosti spolupráce s Výskumným centrom

AgroBioTech SPU a centrami excelentnosti, zameranými na biodiverzitu, integrovaný manažment povodí a udržateľnosť pôdy, ako aj bielo-zelenú technológiu. „V oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby máme akreditované dva špičkové výskumné tímy, ktoré sú zárukou výstupov najvyššej kvality,“ vyjadril sa rektor prof. Bielik. Neobišiel ani možnosť spoločného výskumu v oblasti bioenergie.

Bieloruský hosť priblížil perspektívy kooperácie s Národnou akadémiou vied v Minsku a ďalšími inštitúciami, najmä v oblasti poľnohospodárstva. „Bieloruská republika je súčasťou Bolonského procesu, preto máme záujem aj o spoluprácu v oblasti mobilít študentov a pedagógov,“ povedal veľvyslanec.

za

Účastníci rektorského sympózia na Louisianskej štátnej univerzite v Baton Rouge Foto: archív DM

Rektorské sympóziu VUA 2018

pokračovanie zo strany 1

nili význam globálnej spolupráce v oblasti poľnohospodárstva a poukázali na ďalšie zaujímavé možnosti, ktoré vyústili do podpisu piatich nových memoránd o spolupráci. Naša univerzita predstavila výstupy aktuálne riešeného projektu Made in Danube (Interreg Danube Transnational Programme), ktorého cieľom je intenzívnejšie prepojenie vedekových výskumných inštitúcií s praxou a zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov v oblasti bioekonomiky. Spoločensky významným bodom programu bolo ocenenie hlavných aktérov spolupráce Louisianskej štátnej univerzity s našou univerzitou a Vyšehradskou asociáciou univerzít. Rektor

Peter Bielik odovzdal Zlatú medailu SPU prof. Johnovi Russinovi a zrekapituloval históriu a vývoj spolupráce, ktorá sa začala v roku 2014 a odvtedy sa rozšírila na rôzne oblasti, napríklad na letné školy pre študentov, účasť expertov na projektových aktivitách, výmenné prednášky a pobyty pedagógov a výskumných pracovníkov. Prítomní vysoko hodnotili skutočnosť, že pôvodne bilaterálna spolupráca medzi SPU a LSU prostredníctvom VUA umožnila prepájanie aktivít aj s ďalšími európskymi akademickými inštitúciami a rozšírila tak ich možnosti a príležitosti v oblasti internacionalizácie na transatlantickej úrovni.

Doc. Mgr. Ing. Danko Moravčíková, PhD.

Sté výročie narodenia akademika Emila Špaldona

Vedec, vysokoškolský učiteľ, zakladateľ moderného slovenského obilnárstva prof. Dr. Ing. Dr. h. c. Emil Špaldon, DrSc., sa narodil 12. mája 1918 v početnej garbiarskej rodine v Čadci.

Po maturite na reálnom gymnáziu v Žiline pokračoval v štúdiu v Prahe, kde absolvoval dva semestre štúdia matematiky na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity. V rokoch 1936 - 1939 študoval na Poľnohospodárskej a lesníckej fakulte Českého vysokého učenia technického. V rokoch 1939 až 1941 pokračoval v štúdiu na Poľnohospodárskej a lesníckej fakulte v Záhrebe a diplom poľnohospodárskeho inžiniera získal na SVŠT v Bratislave v roku 1941. Po ukončení vysokej školy pôsobil ako riaditeľ na Družstve pre pestovanie papriky v Pate a aktívne sa zapojil do riešenia pestovania a spracovania papriky na Slovensku. Už v roku 1948 vyšla jeho prvá vedecká monografia pod názvom Koreninová paprika, ktorá patrila v tom čase medzi ojedinelé vedecké diela. V roku 1946 získal titul doktora technických vied na ČVUT v Prahe a v roku 1947 sa ako 29-ročný stal najmladším vysokoškolským profesorom na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach, kde pôsobil ako vedúci Katedry rastlinnej výroby. V rokoch 1952 - 1958 bol dekanom Agronomickej fakulty a v rokoch 1958 - 1966 rektorom VŠP. Počas jeho funkčného obdobia sa uskutočnila výstavba moderného komplexu školy, ktorý od 60. rokov minulého storočia tvorí jednu z dominant Nitry a bol vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku.

S rozvojom vysokej školy bol spätý i rozvoj vedeckovýskumnej základne a organizácia vedeckého života na Slovensku. Pod vedením akademika Špaldona sa konali vedecké podujatia zamerané na semenárstvo, pestovanie tabaku, hustosiatych obilnín, zúrodňovanie pieskov a iné. Jeho vedecká osobnosť prerástla slovenské, resp. česko-slovenské pomery, stala sa známou nielen v európskych krajinách, ale aj v USA. V roku 1965 získal vedeckú hodnosť doktora poľnohospodárskeho-lesníckych vied na ČSAV v Prahe.

S osobou akademika Špaldona sa spája aj realizácia slovenského sna o obilninovej sebestačnosti. Prispel k nemu predovšetkým teoretickým rozpracovaním vedecky zdôvodnenej delenej výživy pšenice ozimnej dusíkom, ktorá vošla do povedomia vedeckej a odbornej verejnosti ako „nitratácia“. Vypracoval pre agrobiologické podmienky Slovenska teoretické a praktické základy tvorby a redukcie úrodovných prvkov, systém výživy a hnojenia s využitím možností biologickej racionalizácie, lepšieho využitia materiálnych a energetických vstupov. Za rozhodujúci prvok trvalého úspechu v rastlinnej výrobe považoval biologickú kontrolu ako súbor objektívnych informácií pre včasné a správne rozhodovanie agrónoma.

Počas svojej aktívnej pedagogickej a vedeckej činnosti napísal 14 knižných publikácií vrátane dvoch monografií a dvoch učebníc. Publikoval viac ako 200 pôvodných vedeckých prác doma i v zahraničí a 23 odborných prác. Vychoval 55 aspirantov, 10 docentov a 8 doktorov vied. Bol členom Československej akadémie poľnohospodárskych vied (1962), zahraničným členom Vojvodinskej akadémie vied a umení (1984), členom a čestným členom Slovenskej akadémie pôdohospodárstva

pokračovanie na strane 3

DNAday 2018 vo Výskumnom centre AgroBioTech

Vo Výskumnom centre AgroBioTech SPU v Nitre (VC ABT) sa 25. apríla 2018 uskutočnil 3. ročník Prezentačného dňa vedy VC ABT s názvom DNAday 2018, cyklus prednášok zameraných na popularizáciu kľúčových objavov spojených s genetikou. Podujatie bolo súčasťou programu DNAday Slovakia, ktoré sa tento rok konalo pod záštitou Univerzity Komenského v Bratislave.

Objavy, ktoré zmenili svet

Podujatie otvorila riaditeľka VC ABT doc. Ing. Tatiana Bojnianská, CSc., ktorá uviedla, že tradičný Prezentačný deň vedy, ktorý každoročne organizujú pre pedagógov, študentov a širokú verejnosť, sa tentoraz rozhodli spojiť s medzinárodným podujatím DNAday Slovakia, ktoré sa na Slovensku organizuje už od roku 2003. Práve 25. apríla 2018 si svet pripomína objavenie dvojvláknovej štruktúry DNA (r. 1953) a ukončenie projektu ľudského genómu (r. 2003), ktorý viedol aj k veľkému pokroku sekvenčných technológií. Tieto historické udalosti sú považované za obrovský míľnik vo vedeckom svete, ktorý podnietil rozmach molekulárnej biológie a genetiky a umožnil lepšie porozumieť genetickým faktorom a ich vplyvu na ľudské zdravie a ochorenia.

Účastníkov podujatia privítal aj rektor SPU Dr. h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.: „Som nesmierne rád, že tradícia prezentačných dní vo VC ABT pokračuje a naši odborníci môžu aj takýmto spôsobom prezentovať svoje úspechy a vedecké vízie akademickej obci i širokej verejnosti. AgroBioTech ponúka priestor, infraštruktúru, treba len nadšencov, ktorí budú univerzitu a seba chcieť posúvať ďalej,“ povedal prof. P. Bielik.

Nové technológie pre excelentný výskum

V uplynulom období nastal prudký pokrok v zdokonaľovaní a modernizácii nových technológií, najmä technológii sekvenovania novej generácie, ktoré umožňujú hlbšie bádanie v tajomstvách molekulárneho sveta. RNDr. Veronika Fialková, PhD. (VC ABT), priblížila vo svojej prednáške moderné genetické metódy a možnosti ich využitia v aplikovanom výskume. Zdôraznila, že unikátne zariadenia Laboratória genetických analýz VC ABT, napr. Real-time PCR cykléry alebo microarray systém, umožňujú pracovať v oblasti molekulárnej biológie, genetiky, evolučnej biológie, ale i genotypovania línií rastlinných/živočíšnych hybridov a odrôd, alebo novošľachtenia rôznych druhov. Optimalizácia prístrojového vybavenia tohto laboratória vytvorila podmienky pre stanovenie ce-

logenómovej variability skúmaných druhov. Excelentným zariadením, ktoré umožňuje sledovať tieto molekulárne zmeny, je sekvenátor druhej generácie. Výskumníci môžu v súčasnosti analyzovať tisíce vzoriek v priebehu roka, čo podnietilo rozvoj personalizovanej medicíny ako súčasť štandardnej lekárskej starostlivosti.

Prof. RNDr. Milan Bežo, CSc. (Katedra genetiky a šľachtenia rastlín FAPZ) vo svojej prednáške pútavo hovoril o štruktúre DNA ako molekule života a miláčikovi prírody. Následne vystúpil prof. RNDr. Radoslav Omelka, PhD. (Katedra botaniky a genetiky, FPV, UKF), ktorý sa zamerával na aplikácie výskumu DNA v biológii človeka a biomedicíne. Problematiku mechanizmov a príčin poškodenia DNA v samčích reprodukčných bunkách predstavila Ing. Eva Tvrďá, PhD. (Katedra fyziológie živočíchov FBP). Na záver podujatia vystúpila Ing. Andrea Hricová, PhD. (Centrum biológie rastlín a biodiverzity, SAV), ktorá priblížila tematiku molekulárnych metód v genetickom šľachtení bezpečného laskavca a predstavila dve nové odrody tohto druhu.

Výskumná infraštruktúra ako priestor na spoluprácu

Rastúci záujem o aplikačné možnosti genetických analýz a presnejšia špecifikácia viacerých molekulárno-genetických a biochemických metód poukázali na potrebu určitých organizačných zmien v priestoroch VC ABT. V spolupráci s ďalšími laboratóriami, využívajúcimi genetické metódy a biotechnológie, sa uskutočnila reorganizácia prístrojovej infraštruktúry. Priestorovo a funkčne boli vyčlenené samostatné úseky na realizáciu výskumu v oblasti izolácie (extrakcie) nukleových kyselín, amplifikácie úsekov nukleových kyselín (PCR), transkriptomikkej analýzy a vizualizácie (detekcie) nukleových kyselín. Schéma navrhutej štruktúry vychádza z požiadaviek na minimalizáciu krížových kontaminácií.

V laboratóriách VC ABT sa v súčasnosti venuje pozornosť genetickým analýzám, napr. analýze transkriptómu, bodových mutácií a

RNDr. Veronika Fialková, PhD., priblížila Laboratórium genetických analýz a jeho unikátne zariadenia

Snímky: archív VC ABT

PCR genetické laboratórium umožňuje amplifikáciu úsekov nukleových kyselín v podmienkach in vitro

genových polymorfizmov, a to pri viacerých rastlinných druhoch. Inovačný potenciál laboratórií však otvára dvere aj pre výskum iných biologických modelov, napríklad bunkových kultúr, kvasiniek či živočíšnych modelov. Genetické technológie nachádzajú svoje uplatnenie okrem iného v klinickej diagnostike, nutrigenetike a nutrigenomike, mikrobiológii, virológii, kriminalistike a archeológii. V súčasnosti možno pozorovať intenzívnejší záujem o molekulárnu genetiku a jej prienik nielen do vedných odborov, ale najmä do komerčnej sféry. Výskumná infraštruktúra genetických laboratórií VC ABT poskytuje perspektívnu funkčnú platformu pre sieťovanie pracovísk s inými vedeckými renomovanými inštitúciami a zatriktívňuje priestor pre spoluprácu s praxou. VC ABT

Kuba má záujem o naše skúsenosti

pokračovanie zo strany 1

vytvoriť spoločný podnik na výrobu cukrovín, pričom kubánski investori prejavili záujem navštíviť SPU v Nitre a prediskutovať možnosti spolupráce na akademickej úrovni, a to najmä v súvislosti s prípravou kubánskych odborníkov pre poľnohospodársku a potravinársku prax.

Prorektorica prof. RNDr. Zdenka Gálová, PhD., predstavila návšteve históriu aj súčasnosť našej univerzity s osobitným zreteľom na medzinárodnú spoluprácu, ktorá je veľmi rozsiahla a mnohostranná. Zahraniční hostia si so záujmom vypočuli prezentáciu o SPU i o výskumnom centre AgroBioTech. Veľvyslankyňa Yamila Sonia Pita Montes vo svojom príhovore prehlásila, že po zhladnutí informačného materiálu sa jej črtá veľa možností na ďalšiu užitočnú spoluprácu. Konštatovala, že jej krajina disponuje okrem iného potenciálom nevyužitej pôdy, pretože nemá ľudí, ktorí by na nej hospodárili. Preto je v záujme Kuby, ktorá bola po dlhých desaťročiach izolovaná, podporovať vzdelávanie odborníkov v oblasti agrosektora a potravinárstva. No námetov na kooperáciu je omnoho viac. Spomeňme napríklad globálnu problematiku klimatickej zmeny, sucho, ktoré čoraz viac postihuje aj mnohé oblasti Kuby. Veľvyslankyňa si v sprievode hostí, riaditeľky výskumného centra AgroBioTech doc. Ing. Tatiany Bojnianskej, CSc., a prorektora prof. Ing. Jána Gaduša, PhD., prezrela laboratóriá a pracoviská tohto výskumného centra, živo sa zaujímala o projekty, ktoré sa v ňom riešia a srdečne pozvala predstaviteľov našej univerzity, aj výskumných pracovníkov, na návštevu svojej krajiny, v snahe využiť skúsenosti pre obojstrannú spoluprácu, a to v oblasti vzdelávania, aj praxe. KP

Sté výročie narodenia akademika Emila Špaldona

pokračovanie zo strany 2

dárskych vied (1992), hlavným vedeckým tajomníkom SAV (1966-1971), predsedom poľnohospodárskej sekcie ČSAV. Akademik Špaldon bol zakladajúcim členom a čestným členom (1978) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodársku, lesnícku, potravinársku a veterinársku vedu SAV, zakladateľom a prvým predsedom redakčnej rady časopisu Poľnohospodárstvo, členom predsedníctva Štátneho výboru pre vysoké školy, Štátneho výboru pre vedecké hodnosti, predsedom a členom vedeckých rád výskumných ústavov a odborných komisií v SAV, ČSAV a Čs. akadémii zemедělských věd, predsedom Komisií pre obhajoby doktorandských (CSc.) a doktorských (DrSc.) dizertácií.

Akademik Špaldon bol nositeľom mnohých významných ocenení a štátnych vyznamenaní: laureát Štátnej ceny (1968), nositeľ vyznamenania Za zásluhy o výstavbu (1963), Radu práce (1973), Radu Ludovíta Štúra I. triedy (2015), nositeľ medaily J. Fándlyho (2015). Bol čestným doktorom (H.S.c) Univerzity Svätého Štefana v Gödöllő, Univerzity poľnohospodárskych vied v Bukurešti a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a čestným občanom nielen rodného mesta Čadca, ale aj Nitry, kde prežil takmer celý svoj produktívny život. Takmer sedemdesiat rokov žil v usporiadanom manželstve s MUDr. Evou Špaldonovou, s ktorou vychoval jednu dcéru.

Akademik Emil Špaldon mal dlhý a plodný život. Akademickej obec SPU v Nitre sa s ním rozlúčila v septembri roku 2015, keď zomrel vo veku 97 rokov.

Pracovníci Katedry rastlinnej výroby FAPZ

V Bruseli o bezpečnosti potravín

Zástupcovia Fakulty biotechnológie a potravinárstva, doc. Radoslav Židek a doc. Vladimír Vietoris, sa 24. apríla zúčastnili na pracovnom stretnutí konzorcia SAFE v Bruseli, ktoré je zamerané na bezpečnosť potravín. Svojou aktívnou účasťou spolu s partnermi z európskych krajín (Portugalsko, Rumunsko, Španielsko, Poľsko, Island, Nórsko, Švajčiarsko) prispeli k tvorbe agendy tejto organizácie v súvislosti s pripravovanými projektmi COST a FP9. Na stretnutí sa zúčastnili aj zástupcovia Európskej komisie a informovali o aktuálnych výzvach a potenciálnych smeroch výskumu v oblasti bezpečnosti potravín. Docent R. Židek prezentoval v programovej sekcii potenciál Fakulty biotechnológie a potravinárstva v európskom priestore. Obaja kolegovia následne navštívili Antverpskú univerzitu a na jej Fakulte veterinárnych vied sa oboznámili so systémom štúdií, vybavením pracovísk, potenciálnymi možnosťami spolupráce v oblasti genetiky a percepce, ako aj konceptom zelenej univerzity v belgickom podaní.

Prof. Ing. Adriana Kolesárová, PhD.

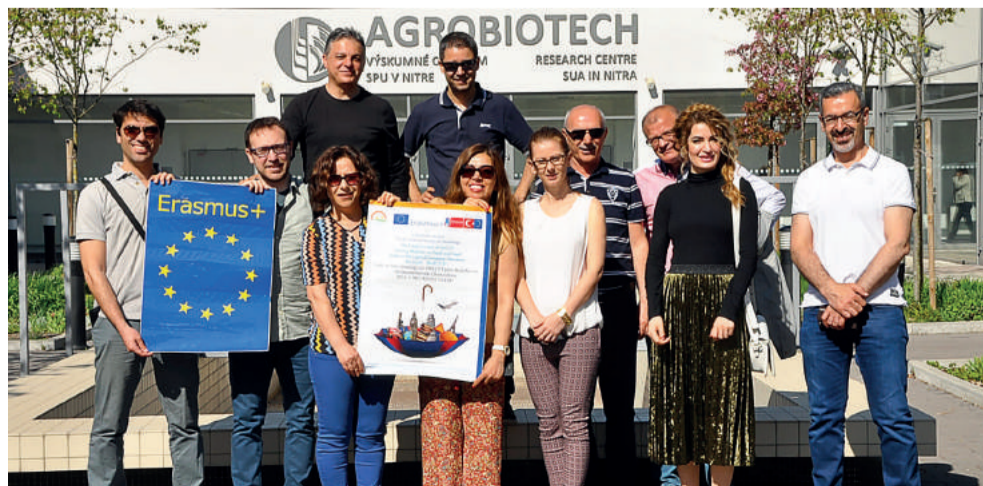
O vytvorení tréningových modulov HACCP

Vo Výskumnom centre AgroBioTech sa 19. apríla zišli účastníci stretnutia k projektu grantovej schémy Erasmus+, Strategické partnerstvá s názvom: Vytvorenie HACCP tréningových modulov v oblasti bezpečnosti potravín a krmív vo svetle európskych štandardov.

Cieľom riešiteľov je vytvorenie HACCP tréningových modulov, ktoré budú dostupné online. Súčasťou projektových stretnutí bývajú návštevy prevádzok, kde partneri projektu majú možnosť vidieť implementáciu HACCP v praxi a porovnať rozdiely na úrovni krajín EÚ.

Účastníci stretnutia na SPU v Nitre navštívili počas piatich dní viacero prevádzok, me-

dzi nimi aj mliekarenskú spoločnosť, bitúnok, čokoládovňu, prevádzku na výrobu cukríkov a reštauráciu. Podobne boli zamerané už zrealizované projektové stretnutia v Turecku (marec 2017), Londýne (júl 2017) a v Berlíne (október 2017). Výsledky projektu budú zhrnuté do best practice a následne implementované a modifikované na podmienky Tureckej republiky. Ing. Lucia Grešová, PhD., VC ABT

Účastníci stretnutia na pôde výskumného centra

Foto: za

Bariéry okolo nás – a v nás

Voľakedy muselo mať správne dievča päť „p“. Doba sa síce zmenila, ale možno to nie je hodnotiaci metóda na zahodenie! Ilustrujem na názornom príklade. Mladá žena, čerstvá bakalárka, femkárka Kristína Madajová, s ktorou sa v redakcii zhováram, má tých pé viacero. A nie hocijakých. Na prvý pohľad je to dievča veľmi pekné, na počutie prívetivé, priateľské, ako viem, aj pracovité. Možno namietnete, veď takých je na našej univerzite dosť, tak prečo práve ona? Zapojte sa do nášho rozhovoru!

Keď som vás v jeden neskorý februárový večer e-mailom oslovila na rozhovor do nášho periodika, odpoveď prišla v priebehu minútky-dvoch. Že dobre, môžeme sa stretnúť, ale až tak o dva – tri týždne, lebo práve „beháte“ dakde po Argentíne...

Áno, vybrali sme sa s kamarátkou za teplom, za letom, vyhriať sa trochu. Zameniť našu zimu za horúce leto. Pristáli sme v Buenos Aires, kde sme najprv museli riešiť stratu batôžiny, potom sme boli v Santiagu, kde bolo takých 40-45 stupňov, teda parádne leto. Nikdy veľmi neplánujeme, iba tak sme sa vybrali za priateľmi, pociestovali sme si, všeličo videli. V Mendoze, na opačnom konci krajiny, nás pozvali na pravú argentínsku svadbu, ženil sa kamarát, ktorého som spoznala na erazmovom pobyte v Španielsku. Bolo veselo, iný spôsob zábavy ako u nás. No a keďže Mendoza je blízko Chile, „odskočili“ sme si tam na chvíľu pozrieť si Andy a strávili tam deň sv. Valentína. Vzdialenosti sú v Argentíne veľké, cestuje sa tam väčšinou autobusmi, ale aj dlhé 12-15-hodinové cesty sa dajú pohodlne absolvovať vďaka sklupným sedadlám. Bolo to úžasné, pretože keď je teplo a nemusím nič robiť, je mi dobre ☺). O týždeň príde kamarát z Argentíny, chce si pociestovať po Európe, budem ho sprevádzať po okolitých štátoch, veď tu u nás je všetko tak blízko!

Takže moja ďalšia otázka, čo vás baví, je už vlastne zodpovedaná!

Tak veru, cestovanie. Prešla som už takmer celý svet. Veľmi skoro som si uvedomila, že je veľa možností cestovať, aj tak, aby som nezaťažovala rodinnú kasu. Začala som európskou dobrovoľníckou službou v Rusku, kde som pracovala s postihnutými deťmi, vrátila som sa domov po pol roku. No keď raz človek okúsi cestovanie, doma už neobsedí. Moja ďalšia cesta viedla do Švajčiarska, kde som pracovala ako au-pairka. No a tam sa mi na lyžovačke stal úraz, nešťastný pád, zlomený stavec, takže som sa musela vrátiť domov, vyše pol roka to boli nemocnice, nemocnice, no po trištvrt roku od úrazu som si už s kamarátkou Marcelou kupovala letenku do Strednej Ameriky. Aj keď som na vozíku, busom, stopom sme prešli za tri mesiace asi 8-tisíc kilometrov. Po návrate som sa rozhodla študovať a robila som prijímačky. No dostala sa mi možnosť zúčastniť

sa na polročnej expedícii s Trabantmi do Austrálie, Indonézie a Thajska. Musím povedať, že niet nad cestovateľské zážitky! No a ešte je na svete veľa miest, ktoré by som chcela vidieť! Dnes je na to veľa možností, hranice sú otvorené, aj peniažky sa dajú zohnať... takže treba ísť, kým sme mladí! Keď už bude rodina, bude to ťažšie, ale ja by som chcela cestovať aj s dieťaťom, vezmem ho do vaku a poďme!

Čítam dobre medzi riadkami, že rodina patrí medzi vaše najbližšie plány?

Plány... teraz som spokojná, končím bakalárske štúdium, práve dnes bola posledná výučba. Zajtra budem sedieť v knižnici a písať si záverečnú prácu. Ale dnes je krásny slnečný deň, využijem ho. Je mi fajn, nestresujem sa, chcem pokračovať v inžinierskom štúdiu. A dlhodobější perspektíva? Od úrazu som prestala pozeráť do ďalekej budúcnosti. Žijem prítomnosti. Študujem, to je teraz moja meta, potom uvidíme. Čo najskôr rodina, deti, veď vek už na to mám!

Ako viem, keď ste sa pred štyrmi rokmi rozhodli, kam ísť študovať, jednoznačne to vyhrala Nitra. Najmä kvôli prístupnosti. Povedali ste to aj vo svojom príhovore na vianočnom benefičnom koncerte v aule, keď ste z rúk rektora preberali finančný príspevok pre hendikepovaných študentov.

Nitru som poznala, aj z hľadiska toho, že je tu všetko blízko a že univerzita je bezbariérová. Pri rozhodovaní to, okrem toho, že tu mám kamarátky, študujú tu aj moje sestry, zavážilo najviac. Hlavná budova je OK, všade sú plošinky. Bývam na Akademickej, v zelenom internáte, mám výbornú bezbariérovú izbu, parkovanie pre moje auto. Len tá aula! Tá je neprístupná, veľmi neprístupná, ale uvidíme, čo sa s tým dá urobiť a ako prekonať aj túto prekážku! Nielen pre mňa, ale aj pre iných študentov, ktorí sú na to odkázaní, aj pre rodičov či príbuzných, ktorí si chcú vychutnať promócie v aule, a nie sledovať ich iba z obrazovky. Verím, že do júlových promócií sa to podarí zrealizovať!

Nedá mi neopýtať sa, ako je to s bariérami v zahraničí? Povedzme v tej Argentíne, kde ste nedávno boli?

To je zaujímavé! V hlavnom meste nebol problém, v tých menších mestách to bolo horšie, vysoké obrubníky, schody. Ale zas na

„Niet veru nájd cestovateľské zážitky,“ hovorí Kristína Madajová. Foto: archív KM

druhej strane sú ľudia ohľaduplnejší a snažia sa pomôcť. Napríklad v obchode som mala vždy prednosť. Povedala by som, že čím sú ľudia jednoduchší, tým sú srdečnejší a snažia sa pomáhať. Takže sa to vlastne vyrovnáva. Treba len chcieť a vždy je to o ľuďoch. U nás sa na to niekedy zabúda...

Zdieľate svoje cestovateľské zážitky s priateľmi, s verejnosťou?

Občas robím menšie prezentácie, aj blog som si trochu písala, viac menej pre seba, ale nechcem to veľmi medializovať, cestujem kvôli sebe! Na druhej strane však chcem ľuďom ukázať, že cestovať sa dá aj na vozíku, so zdravotnými problémami, pretože život aj po traume ide ďalej, aj keď sú obmedzenia. Sú situácie, s ktorými sa človek nikdy nevyrovná, ale treba ich prijať. Ja nehľadám negatíva, naopak, mám taký pocit, že odkedy sa mi stal úraz, mám úplne iný život, kvalitnejší ako predtým. Beriem to tak, že sa zmenil rebríček mojich hodnôt. Užívam si každý deň. Mám úžasných rodičov, ktorým sa po mojom úraze tiež zmenil život. Už sa neženú za materiálmi vecami, za tým, aby bolo všetko upratané... Vážime si, keď sa všetci spolu zídeme doma!

Doplnili ste si do tých piatich „pé“ to najdôležitejšie? Nanajvýš pozitívny prístup k životu. Kloúbok dolu, Kristínka, nech sa darí!

Katarína Potoková

Vzdelávanie ukrajinských farmárov v rámci medzinárodného projektu FarmersEduca

V Sanatóriu Poľana na Ukrajine sa v dňoch 12. – 14. apríla 2018 v rámci medzinárodného projektu FarmersEduca uskutočnili dva pilotné špecializované kurzy pre 42 farmárov zo Zakarpatského regiónu. Vzdelávanie koordinuje kolektív Inštitútu ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti pri Fakulte agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre.

Cieľom pilotných kurzov bola prezentácia prednášok z rôznych tematických oblastí. V prvom kurze (PC01) sa zamerali na využívanie zabudnutých, menej známych a menej využívaných druhov rastlín a v druhom (PC02) na využitie krajových a starých odrôd a tradičných agrosystémov pre rozvoj vidieka. Na podujatí sa zúčastnilo aj 18 expertov, autorov prednášok a učebníc. Štyridsať tri expertov z piatich krajín pripravilo pre každý kurz 12 e-prednášok a 10 e-učebných textov v ruskom alebo ukrajinskom jazyku.

Na každom kurze sa aktívne zúčastnilo najmenej 20 farmárov, ktorých úlohou bolo vypočítať si prednášky a anonymne zhodnotiť prezentované poznatky pre ich prípadné využitie v prospech vlastného sociálno-ekonomického rozvoja. Z anonymnej ankety vyplynulo, že farmárska komunita veľmi pozitívne prijala sériu prednášok a e-učebných textov, ktoré jej budú k dispozícii na špeciálnej webovej stránke. Pripomením farmárov sa týkali najmä formálnych stránok, no neznižovali odbornú úroveň prednášok. Autori dopracujú materiály do ukončenia projektu a po úprave budú prezentované na webovej stránke AgroBioNet pre farmársku verejnosť.

Olga Grygorieva

Účastníci pilotného kurzu Foto: Jana Šimková

Hravá inštalácia v mestskom parku

Vrtulky poháňané vetrom, osadené na vodnej ploche Hangócky, obzvlášťujú letnú sezónu v nitrianskom parku, obľúbenom mieste vychádzok Nitranov. Okoloidúci sa pristavujú, čudujú, niektorí si pochvaľujú zmenu, iní kritizujú. Deti sa tešia, rybári frflú. Tak, ako to už býva, keď sa v našom okolí objaví niečo nezvyklé. Novinku uviedli do života v utorok 24. apríla popoludní, za prítomnosti jej autorov, študentov Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva, pedagógov, aj sponzorov, ktorí umožnili študentský nápad zrealizovať.

Návrh, ktorého autormi sú študenti 4. ročníka záhradnej a krajinnnej architektúry, vznikol počas semestra v rámci predmetu dizajn v záhradnej a parkovej tvorbe pod vedením pedagogičky Mgr. art. Sone Bellérovej. Tá vysvetľuje prítomným, že je to kinetická, reverzibilná inštalácia, navrhnutá pre tento priestor ako kontrastný prvok, ktorý reaguje na okolité prostredie a jeho funkcie. Jednoducho povedané,

vo vetre sa vrtulky točia. Je to jeden zo štyroch návrhov, ktorý na realizáciu odobrila odborná komisia. Výroba aj inštalácia chváli prácu a um študentov. Na margo zaujímavých objektov na vodnej hladine učiteľka dodáva, že je to jedna z možností, ako interaktívne doplniť priestor. A jedným dychom si pochvaľuje svojich študentov, ktorí sú ochotní pracovať aj počas víkendov a vo svojom voľnom čase. A to nielen na papieri... Ing. Denisa Halajová, PhD., vedúca KZKA, prítakáva a hovorí, že za výsledkom je súhra skvelých náhod a dobrých ľudí, ktorí spolupracovali od nápadu až po financovanie a realizáciu. „Bolo úžasné vidieť našich študentov, ako sa tešia z práce a z reálneho výsledku. Myslí si, že to stmelilo aj kolektív pedagógov a študentov na katedre,“ dodala.

Nápad a prostriedky

Spoluprácu s mladými ľuďmi si pochvaľuje aj Dina Gubricová z spoločnosti Reydel automotív Slovakia, s.r.o., ktorá tomuto projektu

udelila grant vo výške 2500 eur z fondu Reydel pre Nitru, vytvoreného v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou. „Pre nás je dôležité vedieť, že projekty, ktoré sme podporili, sa realizujú. Je to radosť spoznať kreatívnych ľudí a pomôcť im uskutočniť ich nápady,“ povedala manažérka spoločnosti. Rovnako zmýšľa aj Ľubica Lachká z Nitrianskej komunitnej nadácie, ktorá vyzdvihla najmä tímovú prácu, čo je podľa nej dnes alfou i omegou úspechu každej firmy. „Želám vám ešte veľa kreatívnych nápadov, aby ste ich v spolupráci s univerzitou boli schopní aj realizovať. Aby ste v živote pocítili takú podporu, akú teraz máte zo strany vašich pedagógov. Ak to tak bude, budete mať v živote vyhraté,“ dodala.

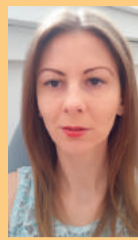
O autoroch

Ako nám za svojich spolužiakov a spolutvorcov povedal Robert Roth, sú študentmi 4. ročníka záhradnej a krajinnnej architektúry. Autormi inštalácie na jazere sú okrem neho Ta-

tiana Vaškovičová, Daniel Veróny a Michaela Varcholová. Na tvorbe inštalácie sa pod vedením Mgr. art. Sone Bellérovej podieľali Andrea Cuperová, Lukáš Bajčí, Richard Bohuš, Daniel Veróny, Miroslav Flekáč, Barbora Kucharovičová a René Kvokačka.

„Inštalácia mala byť niečím, čo priláka ľudí, či už v negatívnom alebo pozitívnom zmysle, čisto vizuálny prvok, ktorý nemá žiadnu funkciu. Práve na to sa ma už pýtalo veľa ľudí,“ hovorí Róbert a vysvetľuje: „Vrtulky sú z dreva, zväčša nám urobil konštrukcie, ostatné prvky sme si vyrobili sami. Nakoniec sme vrtule osádzali do vody. Bolo to dosť náročné, voda pomerne studená, okolo 10-stupňová, možno aj chladnejšia. Ale podarilo sa. Odozvy sú rôzne, ale myslím, že skôr pozitívne ako negatívne. Ochránari odobrili, že točiacie sa objekty rybám ani kačiciam neublížia.“ Inštalácia bude vo vode celé leto, na jeseň ju zrejme premiestnia do areálu fakulty. KP

V ZRKADLE

Meno: Ing. Lucia Grešová, PhD.

Pracovná pozícia: vedecko-výskumná zamestnankyňa a projektová manažérka VC ABT

Miesto narodenia: Kežmarok

Vek: 30

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Ako dieťa som si samu seba nikdy nepredstavovala v žiadnom povolani. No všetci naokolo mi hovorili, že budem učiteľka, asi aj preto, že už od malička som mala tendenciu všetko vysvetľovať, dokonca som svojich spolužiakov častokrát doučovala.

Čo ste študovali a prečo práve tento odbor?

Študovala som na Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja, na inžinierskom stupni regionálny rozvoj, na doktorandskom v odbore integrovaný regionálny rozvoj.

S kým by ste sa chceli stretnúť a porozprávať?

Nemám konkrétneho človeka, s ktorým by som sa chcela stretnúť, no vždy sa veľmi rada stretávam s ľuďmi, od ktorých sa môžem naučiť nové veci a ktorí ma inšpirujú a obohatia aj ako osobnosť.

Z čoho ste mali v poslednom období najväčšiu radosť?

Snažím sa mať radosť z každodenných vecí a nebrať ich ako samozrejmosť. No najväčšiu radosť (a možno aj strach) mám z blížiacej sa svadby ☺.

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

Vo všeobecnosti by som určite chcela zmeniť viacero vecí, na ktoré však nemám dosah (medziľudské vzťahy, environmentálne správanie a pod.) a na osobnostnej úrovni by som chcela mať väčší nadhľad, aby som občas nebrala veci tak vážne ☺.

Čo rada čítate (počúvate)?

Príručky k projektom ☺. A ešte mám rada reálne príbehy ľudí a ich osudy, také „dovolenkové“ čítanie.

Aké máte koníčky?

Rada chodím na nové miesta a trávim čas s priateľmi. Tiež si rada zašportujem a často chodím aj na dlhé prechádzky. Od malička sa venujem zimným športom – lyžujem, korčuľujem a z letných športov je to hlavne ležanie na pláži.

Máte zlozvyk, ktorého sa neviete zbaviť?

Workoholizmus ☺.

Aké hodnoty sú pre vás v živote najdôležitejšie?

Rodina. A ešte uznávam spravodlivosť, férovosť a otvorenosť. Som veľmi poriadkumilovná, i keď to niekedy na mojom stole v kancelárii tak nevyzerá.

Máte nejaký obľúbený citát?

Nemám obľúbený citát, no v živote sa snažím riadiť heslom: čo nechceš, aby robili tebe, nerob ani ty iným! r

Nitrianske univerzitné dni i s tradičnou Gulášovicou

Študentská časť Akademického senátu SPU v rámci Nitrianskych univerzitných dní zorganizovala 24. apríla v areáli pred ŠD A. Bernoláka súťaž vo varení gulášu - Gulášovicu. Prihlásilo sa päť tímov zložených zo študentov všetkých fakúlt SPU. Nesúťažný guláš pripravili i organizátori akcie.

Súťažné tímy mali na prípravu vymedzený čas a mohli použiť rôzne tajné ingrediencie. Príprava kulinárskych špecialít prebiehala vo veselej nálade a skvelej atmosfére, ktorú spríjemňovalo slnečné počasie a hudba v podaní

Vítaný tím Vegánov s docentkou M. Habánovou a docentom P. Ondrišíkom Foto: archív MH

Dja Romana. Odborná porota: dekan FAPZ doc. Ing. Peter Ondrišík, PhD., doc. Ing. Marta Habánová PhD., (garantka študijného programu výživa ľudí na bakalárskom stupni štúdia) a Adam Pavlis, (študent odboru kuchár na SOŠ gastronómie a cestovného ruchu v Nitre, ktorý nedávno získal ocenenie v kuchárskej súťaži v Českej republike) sa po dôkladnom ochutnaní všetkých pripravených gulášov jednohlasne zhodla. Na treťom mieste sa umiestnil tím PK Buteo, na druhom mieste tím „3 Bakalári + Adam“ a víťazom Gulášovic sa stal tím Vegáni. Víťazi prezradili, že tajnou ingredienciou ich vegánskeho guláša bolo mäso...

Všetkým zúčastneným ďakujeme za účasť, odbornej porote za milé a trefné pripomienky a organizátorom Gulášovice za ochotu a námahu vynaloženú pri príprave akcie.

Ing. Mária Holovičová

Piknikujte s nami!

V areáli Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva na Tulipánovej ul. sa 23. mája od 9.30 h uskutoční PIKNIK FZKI 2018. Na programe sú interaktívne prednášky a praktické ukážky pedagógov a doktorandov zamerané na sledovanie kvality vody, voňavé kvetinové aranžmány, mapovanie reliéfu dna Veľkej Hangóčky či hodnotenie farby, vône a chuti vína. Po prednáškach budú pripravené hry, občerstvenie, dobrá hudba (kapela TA DOM) a handmade výrobky študentov FZKI. r

Študenti SPU na konvente akademických senátov v Bratislave

Foto: archív MH

V priestoroch Hotela Družba a Národnej rady SR sa 22. a 23. apríla konal Konvent akademických senátov, na ktorom sa za našu uni-

verzitu zúčastnili zástupcovia študentskej časti AS SPU a fakultných senátov - Ing. Kristína Candráková (FAPZ), Bc. Martina Gašparíková (FEŠRR), Ing. Mária Holovičová (FAPZ), Bc. Patrik Jančík (FEM), Ing. Marek Petriľák (FEM) a Ing. Miroslava Sedmáková (FZKI). Stretnutie bolo rozdelené na viaceré časti. V rámci workshopu sa diskutovalo o hlavných témach, ktorými sa zaoberajú akademické senáty, o ich pôsobnosti na univerzitách a úlohe, ktorú v nich zohrávajú študenti. Druhý deň sa účastníci zišli v priestoroch NR SR, kde si vypočuli niekoľko odborných prednášok a zúčastnili sa na panelových diskusiách so zástupcami akreditačnej komisie, akademických senátov iných slovenských i zahraničných univerzít, ako aj ďalšími odborníkmi. KC, MH

RECENZIA

Pôdoznalectvo pre agromanažérov

Vysokoškolská učebnica, ktorá vyšla v roku 2017 vo Vydavateľstve SPU v Nitre, pripomína čitateľovi, že pôda nie je výrobný prostriedok, ale vzácny prírodný zdroj s nenahraditeľnými funkciami pre súčasného človeka, ale aj pre jeho budúcnosť. Autor Pavol Bielek v nej konštatuje, že pozitívny vzťah k pôde vždy bol a aj bude dôležitou hodnotou v morálnej výbave človeka a ľudstva, pretože je najdôležitejšou súčasťou zložitého algoritmu fungovania prírody, v prenesenom význame aj zárukou pokoja a dobrej životnej úrovne ľudí. Pôda je biologicky najbohatším prírodným prostredím s

obrovskou génovou silou a potenciálom biodiverzity na Zemi. Upozorňuje čitateľa na to, že každé necitlivé zaobchádzanie s pôdou zhoršuje podmienky pre náš život, preto je dôležité, aby sme sa k nej správali ohľaduplne. Aby sa údaje a poznatky o pôde dali využiť čo najúčinnejšie, treba ich študovať konkrétne, vzhľadom na dané územie, jeho prírodné a spoločenské osobitosti. Predkladaná, vyše tristostranová, bohato ilustrovaná učebnica sa svojím obsahom viaže predovšetkým k územiu Slovenskej republiky, rozoberajúc jej vnútorné prírodné a spoločenské pomery, no pri niektorých čiastkových témach sú informácie porovnávané s údajmi z iných štátov a území, a to najmä v Európskej únii. r

POZÝVAME VÁS

Víno SPU 2018

Katedra ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva je organizátorom desiateho ročníka celoslovenskej súťažnej výstavy vín VÍNO SPU 2018, ktorá sa uskutoční 24. mája 2018 od 14.00 h v priestoroch budovy a areálu Dekanátu FZKI na Tulipánovej ulici 7. Súčasťou podujatia bude workshop

na tému: Budovanie osobitosti slovenských vín tvorbou chránených označení pôvodu z originálnych apelácií (lektor: Ing. Ľudovít Bráneček, predseda OZ Vína cesta Záhorie), odovzdávanie ocenení a predstavenie víťazných vín zástupcami výrobcov. Na záver sa uskutoční prezentácia súťažných vín spojená s degustáciou. r

Študentská vedecká činnosť má len víťazov

Foto: D. Holly

Študentské konferencie umožňujú adeptom vedy verejne prezentovať výsledky svojej práce

Univerzitný deň študentskej vedeckej činnosti sa konal 25. apríla. Na všetkých našich fakultách sa uskutočnili konferencie, ktoré už tradične umožňujú mladým adeptom vedy, študentom I. a II. stupňa štúdia, vystúpiť a verejne prezentovať výsledky svojej práce. Vystúpenia študentov v sekciiach podľa profilu študijných programov jednotlivých fakúlt hodnotili komisie podľa vopred stanovených kritérií, no na rokovaniach sa zúčastnili aj školitelia, mnohí pedagógovia, aj spolužiaci, ktorí prišli podporiť svojich kolegov. Aj v tomto roku mohli komisie konštatovať, že prezentované práce boli na dobrej úrovni. Latku študentských prezentácií dvíha v niektorých prípadoch napríklad prednes v anglickom jazyku, či účasť spolužiakov z partnerských univerzít. Pretože porovnať si svoje sily v medzinárodnom kontexte, to je výborná šanca pripraviť sa na budúce povolanie, aj s ohľadom na konkurenčné prostredie. V tomto roku sa do „švočíek“ zapojili hostia z Česka, Poľska aj Ruska. Diplom, finančný dar či odmena vo forme štipendia určite každého oceneného potešili, no z dlhodobého hľadiska v účastníkoch študentských konferencií zrejme prevládne pekná spomienka na prvé kroky vo vedeckej práci. A to je (aj) cieľ všetkých, ktorí na fakultách vytvárajú podmienky pre experimentálnu prácu. Pretože, ako povedal docent Kamil Hudec, prodekan FAPZ pre vedu a výskum, napriek tomu, že konferencie majú súťažný charakter, víťazmi sú všetci, ktorí sa zapojili. Blahoželáme a tým, ktorí sa aj na základe skúsenosti z tejto práce rozhodnú pre vedeckú dráhu, prajeme veľa úspechov! Na záver: priebeh študentských konferencií podrobne mapujú webové stránky našich fakúlt. KP

VESELOU CERUŽKOU

Marcel Krištofovič

Lenivé beštie! Ani na pašu nechcú, ak ich vlekom nevyvezem.

NEPREHLIADNITE

Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že 25. júna 2018 sa budú konať prijímacie skúšky na III. stupeň VŠ štúdia - doktorandské štúdium, v nasledovných akreditovaných študijných programoch:

- **agrobiotechnológia**
- **technológia potravín**
- **molekulárna biológia**

Témy dizertačných prác sú zverejnené na www.fbp.uniag.sk a na Oddelení vedeckovýskumnom a zahraničných vzťahov Dekanátu FBP SPU, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra (č. tel. 037/641 5385). Uzávierka prihlášok na štúdium je **31. mája 2018**.

Dekanka Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre oznamuje, že 12. júna 2018 sa uskutoční prijímacie konanie na tretí stupeň štúdia v študijných odboroch:

- **3.3.11 odvetvové a prierezové ekonomiky** (študijný program: ekonomika a manažment poľnohospodárstva a potravinárstva),
- **3.3.16 ekonomika a manažment podniku** (študijný program: ekonomika a manažment podniku),
- **3.3.10 obchod a marketing** (študijný program: agrárny obchod a marketing).

Prihlásiť sa môžu absolventi 2. stupňa štúdia uvedených alebo príbuzných študijných odborov. Informácie o témach dizertačných prác a ďalšie informácie o štúdiu môžu získať na Oddelení pre vedu a výskum a doktorandské štúdium Dekanátu FEM SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra alebo na úradnej výveske na webovej stránke www.fem.uniag.sk. Uzávierka prihlášok je **31. mája 2018**.

Odborári hodnotili uplynulý rok

pokračovanie zo strany 2

zamestnancov, ako aj o dôvodoch nepodpisania kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2018 a memoranda o úprave platových pomerov zo strany OZ PŠaV.

Doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., sa vo svojom vystúpení rovnako venoval otázkam financovania vysokých škôl, platovým podmienkam zamestnancov, ako aj novelizácii zákona o vysokých školách. Delegátov konferencie v mene rektora SPU Dr.h.c. prof. Ing. Petra Bielika, PhD., pozdravila aj prorektorka SPU prof. RNDr. Zdenka Gálová, CSc. „Už 40 rokov som členkou odborovej organizácie na univerzite a mám možnosť vidieť, ako žije, pracuje a rozvíja sa. Teší ma, že jej členmi sa stávajú aj mladí kolegovia,“ povedala prorektorka. Zdôraznila, že väčšina univerzít je viazaná na štátny rozpočet a v ňom je výraznou položkou počet študentov. Ten sa stále znižuje, demografická krivka klesá a maturantov je každý rok menej. „Na Slovensku je 36 vysokých škôl, verejných, štátnych aj súkromných, takže ak povieme, že bojujeme o každého študenta, je to pravda,“ pripomenula prof. Gálová. Na záver rokovania konferencie odovzdal predseda OZ PŠaV

Ing. Pavel Ondek a podpredseda zväzu doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., ďakovný list za podporu a aktívnu prácu v prospech odborov prof. Ing. Jánovi Tomášovi, CSc., a prof. Ing. Ottovi Ložekovi, CSc. Univerzitná organizácia OZ ocenila ďakovným listom za aktívnu prácu v odborovej organizácii a za podporu odborov prof. Ing. Jaroslava Antalovi, DrSc., doc. Ing. Máriu Kadlečikovou, CSc., a Ing. Ľubicu Pastrňakovú. *za*

K oceneniu zablagoželel prof. Jaroslavovi Antalovi aj predseda OZ PŠaV na Slovensku Pavel Ondek **Foto: za**

S PIETOU

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre s hlbokým zármutkom oznamuje, že 12. 4. 2018 vo veku 88 rokov navždy odišiel bývalý dlhoročný pedagóg **doc. Ing. Ján Bukoven, CSc.** Pôsobil na vtedajšej Agronomickej fakulte ako tajomník a neskôr vedúci ústavu praxe. Jeho činnosť bola spo-

jená s budovaním a rozvojom praktickej výučby na VŠP.

25. apríla 2018 nás vo veku 60 rokov opustila **Monika Bírová**, odborná zamestnankyňa na Katedre genetiky a plemenárskej biológie FAPZ. Česť ich pamiatke!

PRÁVE VYŠLI

SKRIPTÁ

M. Fikselová a kol.: Zdravotná bezpečnosť potravín, 1. prepracované vydanie, náklad 140 ks, cena 4,30 €.

P. Trebichalský - J. Bystrická: Pravidlá, vývojové diagramy, názvoslovie anorganických zlúčenín a vybrané príklady organických vzorcov pre ľahšie učenie, 2. nezmenené vyd., 100 ks, 0,70 €.

V. Paganová: Základy lesného hospodárstva, 1. vyd., 80 ks, 5 €.

A. Kolesárová a kol.: Reprodukčná biológia, 1. vyd., 60 ks, 5,90 €.

UČEBNICE

M. Hambáková a kol.: Manažment obchodnej firmy, 1. vyd., 250 ks, 9,40 €.

M. Božíková a kol.: Princípy vybraných alternatívnych zdrojov energie, 1. vyd., 70 ks, 10 €.

A. Trakovická a kol.: Genetika, 1. vyd., 400 ks, 11 €.

VEDECKÁ MONOGRAFIA

M. Chreneková - A. Dubcová: Kvalita života v okresoch žilinského kraja, 1. vyd., 100 ks, 4,50 €.

Vydavateľstvo SPU

OPRAVA

V Poľnohospodári č. 8 z 13. apríla 2018 bol nesprávne uvedený dátum úmrtia doc. Ing. Jozefa Prieclera, CSc. Správne znenie: 27. marca 2018. Redakcia sa za chybu ospravedľňuje.

Graduate Program Manažér obchodnej prevádzky

Zaujímá ťa maloobchod?		Chceš sa baviť a spoznať skvelých ľudí?
	Hľadáš nové príležitosti?	
Máš rád zmeny?		Plánuješ rýchlo naštartovať svoju kariéru?
	Chceš sa učiť a pracovať zároveň?	

Mzda počas programu Graduate: Bratislavský kraj - 1 100 €, všetky ostatné kraje Slovenska - 885 €. Prihlás sa na www.tesco-graduates.sk.

Program sa vám bude páčiť, ak:

- máte záujem o maloobchod a zákazník je pre vás na prvom mieste
- ukončili ste vysokoškolské štúdium (min. stupeň bakalár) maximálne pred 2 rokmi
- chcete sa učiť a spoznávať skvelých ľudí
- nie ste si úplne istí, kam chcete smerovať, a hľadáte nové príležitosti
- nebojíte sa prevziať zodpovednosť a máte ambície rásť
- chcete spoznať spôsob práce v zahraničných prevádzkach

Ako prebieha nábor?

Online prihláška

Test z angličtiny

Telefonický pohovor

Testovanie

Osobný pohovor

Assessment centrum

Vitajte na palube!
Štart: september 2018

TESCO